

Justis- og beredskapsdepartementet
Innvandringsavdelingen
Pb 8005 Dep
0030 OSLO

Deres dato

Deres referanse

Vår referanse
2012/83 VDA

Vår dato
10.01.2012

Høring – Forslag til endringer i utlendingsloven

Vi viser til Justisdepartementets høringsbrev av 07.10.11 om forslag til endringer i bl.a. utlendingsloven § 92 vedrørende fri rettshjelp i utlendingssaker. Vi viser videre til samtale med seniorrådgiver Martin Kjellsen i Sivilavdelingen der Statens sivilrettsforvaltning ble gitt en frist til 11.01.12 med å avgi uttalelse i saken. Bakgrunnen for dette er at Statens sivilrettsforvaltning ved en feiltakelse hverken er blant høringsinstansene eller har fått seg forelagt saken fra Sivilavdelingen.

Statens sivilrettsforvaltning har merket seg forslaget om endring i utlendingsloven § 92 første ledd annet punktum som innebærer at utlending som utvises som følge av oversittet utreisefrist skal unntas fra retten til fritt rettsråd uten behovsprøving, jf. rettshjelploven § 11 første ledd nr. 1. Slike utvisningssaker skal i følge forslaget behandles etter de alminnelige reglene i rettshjelploven § 11 tredje ledd. Det er uttalt at bestemmelsen kan vurderes anvendt i situasjoner hvor barnefamilier berøres i særlig grad.

I utlendingssaker som behandles etter rettshjelploven § 11 tredje ledd føres det i dag en restriktiv praksis, jf. Justisdepartementets rundskriv G-12/05 pkt. 5.5.2. I saker som gjelder utvisning som følge av straffbare forhold gis det kun helt unntaksvis fritt rettsråd og det stilles vilkår om at den som skal utvises har spesielt sterk tilknytning til Norge. I henhold til praksis vil det i alminnelighet ikke være tilstrekkelig for å få innvilget en søknad om fritt rettsråd, at vedkommende har barn eller familie i Norge. Særlig ikke dersom familien er etablert etter at grunnlaget for utvisningsvedtaket foreligger. Av hensyn til praktisering av regelverket anser vi det som ønskelig at det presiseres i forarbeidene dersom departementet mener at praksis i saker som gjelder utvisning som følge av oversittet utreisefrist er ment å være noe mer liberal enn i saker som gjelder utvisning som følge av straffbare forhold, herunder hvilken vekt søkerens familieforhold skal tillegges.

I følge forslaget til endring i utlendingsloven § 92 første ledd annet punktum har ikke en person som utvises som følge av oversittet utreisefrist krav på fritt rettsråd uten behovsprøving. Dersom søker påberoper seg vernet etter utlendingsloven § 73 har imidlertid vedkommende likevel krav på slik bistand, jf. § 92 annet ledd første punktum. Hovedregelen vil dermed kunne bli uthulet ved at søkerne påberoper seg vernet etter utlendingsloven § 73.

Tilsvarende gjelder i saker om utvisning for straffbare forhold. Statens sivilrettsforvaltning har i disse sakene lagt til grunn at en person som har fått prøvd vernet etter utlendingsloven § 73 i selve asylsaken, ikke på nytt skal kunne påberope seg dette i utvisningssaken, og i den forbindelse ha krav på fritt rettsråd. Vi har forstått det slik at det ikke er vanlig at UDI fatter vedtak om utvisning før asylsaken er ferdig behandlet, slik at de aller fleste vil ha et

Postadresse
Postboks 8027 Dep
0030 Oslo

Kontoradresse
Teatergata 5
Org. nr.
986 186 999

Telefon
22 99 13 25
Telefaks
22 99 13 26

Saksbehandler
Vivi Danielsen

www.sivilrett.no
post@sivilrett.no

asylvedtak som Fylkesmannen og Statens sivilrettsforvaltning kan se hen til når det vurderes fritt rettsråd i utvisningssaken. I tilfeller hvor søker påberoper seg og sannsynliggjør at det foreligger nye forhold etter at asylsaken er ferdig behandlet, og tiden som er gått indikerer at dette er en reell mulighet, legger vi imidlertid til grunn at “unntaket” i § 92 annet ledd første punktum går foran “hovedregelen” i § 92 første ledd annet punktum. Tilsvarende har vi lagt til grunn at det skal innvilges fritt rettsråd etter § 92 annet ledd første punktum hvor det er klart at den som har fått et utvisningsvedtak mot seg, ikke tidligere har fått prøvd vernet etter § 73.

I forbindelse med endringsforslaget er det ønskelig at forholdet mellom ordlyden i utlendingsloven § 92 første ledd annet punktum og annet ledd første punktum kommenteres nærmere. I tillegg er det ønskelig at det klargjøres i hvilken grad en person som utvises som følge av oversittet utreisefrist vil ha krav på fritt rettsråd dersom vedkommende påberoper seg vernet etter utlendingsloven § 73.

Kopi av brevet er sendt Justisdepartementets sivilavdeling til orientering.

Med hilsen

Anne-Line Hovland
seniorrådgiver

Vivi Danielsen
seniorrådgiver

Elektronisk godkjent